

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici *Molin piccolo št. 7. II. nadstr.* Zaročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Torre Bianca 12.

Istrski odziv na članek Guglielma Ferrero.

Zadnje izdanje Campitellijevega glasila v Poreču »L'Istria« prinaša dolg članek v odgovor milanskemu listu »Il Secolo«, oziroma v odziv na članek, katerega je prinesla tudi »Edinost« v prevodu. Istrska »signoria« priznava veljavnost momentov, ki jih navaja Guglielmo Ferrero za sporazumljenje med Italijani in Slovani. »Istria« priznava tudi važnost eventualnega zблиžanja Jugoslovancev in njih sosedov Italijanov za obe ti plemeni. Priznava vse in vendar — odklanja! Veljavnost premis priznava, ali logičnih zaključkov se boji kakor peklenšček križa. — Taka pozicija je seveda viseča in jo je težko vzdrževati. Tu treba posebne umetne opore in podpore, ki naj drži za silo po koncu, kar sili na zrušenje. Proti argumentaciji Guglielma Ferrera si hoče pomagati »L'Istria« z faiz ficiranjem dejstev, s tem, da trdi nekaj, česar ni!

Dokazovanja poreškega lista kulminirajo v trditvi, da naši sosedje Italijani nimajo kaj popuščati ali opuščati zaželjenemu zблиžanju v prilog, ker oni da so itak le v defenzivi! Mi Jugoslovanci smo torej — tako trdi poreski list — oni, ki so agresivni! Dosledno da morajo biti — ako hočejo skgo — oni tisti, ki odjenjajo! To je drzno listje zavijanje; to je najdrznejša falzifikacija dejstev! Na tak način in s tako pisavo seveda ne bo mogoče nikdar priti do zboljšanja razmer med obema plemenoma, da-si je evidentno, da bi bilo tako zboljšanje v življenjskem interesu obeh!

Mi, ki nimamo nič, mi, ki smo brez vsega deleža na politični moči in na upravi dežele, ki smo oropani vsega, kar bi morali imeti in kar smo imeli — mi, katerim so vzkradena malone vsa sredstva za duševni in materialni razvoj — v kolikor je to zavisto od državne uprave in od istih Italijanov, ki so gospodovalna stranka v deželi: mi torej, ki smo tlačeni in zanemarjeni na vseh poljih in v vseh pogledih, mi naj smo tisti, ki napadamo, mi naj bi morali odjenjavati?!

Oni pa, ki so faktični gospodarji v deželi; oni, ki razpolagajo z vsemi sredstvi, ki jih tudi deželna avtonomija; oni, ki imajo vso politično moč v rokah, ker je vsa volina geometrija za deželni in državni zbor

prikrojena na njihovo telo; oni, ki so nam udušili vsako svobodo v gibanju in ki nam s tlačnimi sredstvi, z neverjetnimi mahinacijami in šikanami, z vsem možnim orožjem iz arzenala politične nemorale preprečajo ali vsaj skušajo ovirati vsaki naš korak na potu napredka; oni, ki se ne plašijo nobene brutalitete, ko gre za vzdrževanje oligarhičnih, torej neliberalnih in avtokratskih tradicij v deželi; oni, ki na uravnavanju svojega razmerja do nas slovanskih sodeželancev ne poznajo nobenega zakona, ne pozitivnega državnega ne etičnega: oni da so torej — mučeniki v deželi!!

Človeku zastajata misel in pero ob toliki drznosti v zatavljanju resnice.

Ali naj podamo nekoliko konkretnih izsledov?

Niti po Italijanih samih sestavljene statistike ne morejo utajati, da smo mi Slovani v veliki večini v deželi primorski. Vendar imamo od 15 mandatov le — tri!! V enem — goriškem — deželnem zboru držimo komaj tehtnico Italijanov vzlic dejstvu, da je dežela goriška po veliki večini slovenska. A še to ravnotežje je le številno! Po faktičnem vplivu in moči pa so Italijani tudi tam odločujoča večina, ker hočeta tako vladni sistem in pa tisti stari slovanski greh, tista prežalostna dedščina naša, da poznamo energijo in iznajdljivost v orožju le v medsebojnih bojih, dočim smo nasproti drugorodnemu skupnema sovražniku mehki kakor testo in — najvni kakor novorojeno dete!

Na tržiškem ozemlju sestavljamo — ako računamo najnižje — gotovo tretjino prebivalstva, a v deželnem zboru, oziroma mestnem svetu tržiškem so naši zastopniki obsojeni v absolutno obnemoglost pred arditostjo avtokratske večine.

V Istri sestavljamo dvetretjinsko večino; v deželnem zboru pa so razmere take, da mora biti oni, ki hoče zastopati tam interese te večine, pripravljen na pravo mučeništvu. Pred večino v tem deželnem zboru ne nabajajo milosti tudi najprimitivnejše gospodarske in kulturelne potrebe našega naroda!

Koliko srditega nasprotstva od strani Italijanov je trebalo premagati, da smo prišli do pazinske gimnazije. Srditost italijanske oligarhije proti tej kulturni potrebi naši — ta je pričala, kdo je v resnici helot in kdo zatiralec v deželi. A poleg te gimnazije ni-

konju one dovršenosti, na katero je bila opozorjena in zaslonivši se v ozadje kaleš je nalahno zganila obrvi, kakor da je hotela pritrčiti soprogu. Polkovnik je spet zaspal in oba zakonska sta dospela v Tours, ne da bi črhnila le jedno besedo, in ne da bi vzbudili krasni menjajoči se kraji, po katerih sta se vozila, le jedenkrat Julijino pozornost. Gospa d' Aiglemont je opetovano opazovala spečega soproga. Pri zadnjem pogledu na njega je padel vsled kalešinega sunka v naročje mlade gospe medaljon, ki je bil obešen na žalnem traku okolu njenega vratu, ter ji naenkrat pokazal očetoovo podobo. Pri tem pogledu so se jej vlile po licih do sedaj vzdržane solze. Morda je opazil Anglež moker in svetle sledove, katere so zapustile solze za trenotek na blelih grofičnih licih, katere je pa zrak hitro osušil.

Polkovnik d' Aiglemont, poslan od cesarja, da ponese ukaze maršalu Soultu, ki je imel braniti Francozko proti napadom Angležev v Bearn, je uporabil to pošiljatev, da odtegne svojo ženo nevarnostim, ki so pretilile Parizu, ter jo peljal v Tours k neki stari sorodkinji. Kmalu je ropotal voz po tlaku mesta Toure, čez most v Rue Grande, ter se vstavil pred stari hotelom, v katerem je stanovala nekdanja markiza Listomere London.

Markiza Listomere-Landon je bila jedna onih lepih, starih dam z blehim teintom in sivimi lasmi, ki imajo fin smehljaj, ter no-

mamo mi nijedne srednje šole v vsem Primorju! Niti ljudskih šol ne moremo dobiti, kakor kažejo tržiški izgledi in pa trdovratni odpori deželnega odbora v Istri proti otvoritvi vsacega hrvatskega ali slovenskega ljudskošolskega razreda!

A sedaj vprašamo: kedaj smo se mi izrekli proti temu, da se dajejo Italijanom sredstva za izobraževanje v materinem jeziku?! Smo-li mi kedaj delali poskuse, da bi gospodarili v kakih občinah, ki je italijanska? Italijani pa bi hoteli gospodariti v vsaki naši občini! Kdaj še smo hoteli mi podkupovati in korumpirati italijanskega kmeta?! Pač pa moremo trditi, da ga ni grdega sredstva, katerega ne bi bila oligarhija v Istri porabila za korumpiranje našega ljudstva!

Pa čemu bi naštevati, vpraševali in apostrofirali dalje?! Konstatujemo raje neuttajljivo dejstvo, da mi nismo še nikdar stegnili roke po čem, kar je resnična materialna ali etična last naših sodeželancev italijanske narodnosti! Nikdar — to moremo trditi z mirno vestjo in z zavestjo, da govorimo najčistejšo resnico.

To pa priznavamo lojalno, da ne pripoznavamo italijanskemu življu nikake pravice do supremaocije in nadvladja — do oligarhičnega gospodarjenja v deželi! Mi nočemo biti nad Italijani, ali tudi ne pod njimi! Mi hočemo živeti poleg njih: če le možno v miru in harmoniji!

In do tega pride prej ali slej. Ta naša vera je oprta na okolnost, da so pravi Italijani jeli spoznavati potrebo sporazumljenja z nami, dočim ostajajo intransigentni le tisti, ki se po velikem delu rekrutirajo iz — slovanske krvi!

Slavnost v Dolini.

(Dalje.)

To je bilo nekaj nenavadnega minolo nedeljo; pravi vremenski fenomen je bilo, kakor se je vreme menjavalo od hipa do hipa. Vsaki hip je bila scenerija na obzorju drugačna.

Proti eni uri popoldne se je bilo začelo jasiti, zasijalo je solnce, obzorje je postajalo jasno, veter je postal svež. Kar razveselili smo se v trdni veri, da bo lepo vreme in da se bo mogel vsaj popoldanski del slavnosti

sijo obročno krilo in avbico nepoznane mode. Sedemdesetletne ženske na slikah iz časa Ljudovita XV. so skoraj vedno še mične, kakor da bi še ljubile; one so manj pobožne, kakor pobožnjaške, in manj pobožnjaške, kakor se kažejo. Vedno diše po pudru, kakor gospa maršalova, pripovedujejo dobro, še bolj pa kramljajo, ter se smejejo bolj kakemu spominu, kakor kaki šali. Sedanjosti ne marajo. Ko je stara sobarica naznanila markizi (moralala se je namreč kmalu spet posluževati tega naslova) obisk njenega nečaka, katerega že ni bila več videla od začetka španske vojske, si je snela hitro naočnike, ter zaprla Galerijo starega dvora, svojo najljubšo knjigo. Potem pa je z neko nenadno hitrostjo prišla zgoraj na stopnice, ravno takrat, ko sta šla soproga po stopnicah.

Teta in nečakinja sti se pogledali s hitrim pogledom.

»Dober dan, draga teta«, vskliknil je polkovnik, objel staro damo ter jo burno poljubil. »Pripeljem Vam mlado osebo, da jo varujete. Prišel sem, da Vam izročim svoj zaklad. Moja Julija ni niti koketka niti ljubosumna; ona je blaga kakor angelj. Upam, da se tu ne bo razvadila«, je rekel prekinivši samega sebe.

»Ti naložidnež!« mu je odvrnila markiza ter ga pogledala posmehalno.

Prva je ponudila z neko ljubeznjivo ljubkostjo Juliji obraz, da ga poljubi. Ta pa

vršiti nemotjeno. Pol ure pozneje je bil najgroznejši naliv ob silnem viharju in — jela je padati toča kakor oreh debela. Sreča le, da je padala le par sekund. Ob takem vremenu smo vsprejemali goste, došle popoldne. Nikdo ni mislil več, da se bo napovedani koncert sploh mogel vršiti. No, proti vsakemu pričakovanju so se proti 4. uri elementi ublažili toliko, da se je mogel vršiti vspreled. Sedaj še le smo videli, koliko ljudi je se zbralo v Dolini vzlic vsej neugodnosti vremena. Do sedaj so se ljudje tlačali po gostilnah in zasebnih hišah. Ko pa so doznali, da se bo program vršil, zbirati so se jeli na velikem prostoru sredi vasi in skoro je bila zbrana množica gotovo nad 2000 glav. Kaj bi bilo še le, če bi bilo lepo vreme! Domačini so nam zatrjali, da bi bilo pričakovati najmanje kakih 8000 ljudi.

Nastopala so društvo za društvom: »Vodnik« iz Doline, »Slovansko pevsko društvo« iz Trsta, »Domovina« iz Ospa, »Prešeren« iz Boljunca, »Slava« od sv. Marije Magd. spodnje, »Zvonimir« iz Rocola, »Lipa« iz Bazovice, »Primorska« iz Mačkollj, zbor »Čitalnice« pri sv. Jakobu, »Slovenec« iz Boršta.

Petja ne bomo ocenjevali. O starih znanih društvih — kakor n. pr. »Slov. pevsko društvo«, »Slava« itd. — je itak znano, kako pevajo in bilo bi odveč, ako bi zatrjali, da so tudi to pot nastopala sebi v čest, naši pesmi v ponos in poslušalcem v navdušenje. Preradostno pa smo bili presenečeni po nastopu tamošnjih domačih društev iz vsega Brega. Konstatirati smo morali naravnost neverjeten napredek. Ta društva so nastopala z možkimi in mešanimi zbori, a pevci so proizvajali svoje točke takim razumom in efektivnim nijansiranjem, da človek ne bi pričakoval kaj takega od ljudi, ki se morajo od zore do mraka mučiti v potu svojega obraza in skrajnim trdom žuljavih rok za vsakdanji kruh! Naši italijanski sodeželanci, ki se toliko ponašajo se svojo superijornostjo, naj le pokažejo kaj takega s svojim pristojnim ljudstvom, ako morejo! Ne morejo. Narod, čegar široki in priprosti sloji kažejo toliko dovtetnosti za idejalne smotre in toliko ljubezni do vsega, kar je lepo in blago in plemeni srca — takov narod je kulturel element v eminentnem pomenu te besede in zločinsko je to, ako se tak narod psuje barbarskim. Ne da bi hoteli koga posebno hvaliti, ampak da

je ostala zamišljena in videla se je bolj zmedenega nego radovedna.

»Kaj ne, da se bodeve še seznanili, drago srce?«, je rekla markiza, »ne bojte se me preveč; z mladimi ljudmi navadno nisem stara.«

Še predno so dospeli v salon, je bila markiza že po malomestni šegi naročila za jutrek za svoja gosta. A polkovnik je vstavil zgovornost svoje tete s tem, da ji je resno rekel, da jej more le toliko časa posvetiti, kolikor mu ga dopušča menjavanje poštnih konj. Sorodniki so torej stopili v salon in polkovnik je imel komaj toliko časa, da je razložil svoji teti politične in vojaške razmere, ki so ga prisilile, da jo prosi zavetja za svojo mlado ženo.

Mej pripovedovanjem je zrla teta zdaj na nečaka, ki je brez prenehanja pripovedoval, zdaj na nečakinjo, ki se jej je zdela žalostna vsled nagle ločitve. Napravila je obraz, kot bi hotela reči: »Ej, ej, kako se ljubita!«

Zdaj se je zaslizelo na starem, tihotnem dvorišču, na čegar tlaki je že poganjala trava, pokanje biča. Viktor je znova poljubil markizo ter odhitel iz sobe.

»Z bogom, draga!«, je rekel poljubivši svojo ženo, ki ga je bila spremila do voza.

»Oh Viktor, pusti, da te spremim še dalje«, je rekla z nežnim glasom, »Nerada bi te zapustila.« (Pride še.)

PODLISTEK.

Ženska tridesetih let.

Francoski spisal: Honoré de Balzac.

Poslovenil K. Z.

I.

Prvi grehi.

Ker se pa nezaanec ni pregrešil zoper uljudno vedenje s tem, da je jezdi ob robu doline, se je stisnil polkovnik zopet v kot voza, pogledavši še preje Angleža z grozečim pogledom. A vzlic hipni sovražnosti vendar ni prezl lepote konja in ljubeznivosti jezdec. Mladi mož je imel oni pravi britanski obraz, čegar polt je tako fina, mehka in bela, da se čuti človek včasih nagujenega, da ga prisodi nežnemu telesu kake mladenke. Bil je plavalas ter visoke in vitke postave. Njegova obleka je bila snažna in lična, ki diči modnega gospodiča lične Angležke. Človek bi mislil, da je pri pogledu na grofico bolj od aramežljivosti, kakor od veselja zarudel. Samo enkrat je Julija privzdignila oči ter pogledala tujca; kajti k temu jo je takorekoč prisilil njen mož, ki je hotel, da bi občudovala noge konja čistega plemena. Pri tem pa so se srečale Julijine oči z očmi plahega Angleža. Od tega trenutja ni pustil plemič več teči konja vstric voza, ampak mu je sledil nekoliko korakov oddaljen. Komaj da je grofica pogledala neznanca. Ni zapazila na možu in na

demu potreben migljaj vsem našim društvom in njihovim pevovodjam, konstatujemo, da je na množico posebno delovalo pevanje »Vodnika« (s prvo točko) in »Slovenskega pevskega društva«. Ni bil toliko frenetičen aplavz, ki je donel pevcev v priznanje. Bilo je nekaj bolj vzvišenega. Sedaj z nekako pobožno zamaknenostjo, sedaj zopet z veseljem, ki se je iskriilo v smehljajočih obrazih, je ta množica poslušala svojo pesem! Rečeni društvi sti pevali znane narodne pesmi, ki so zrcalo duše našega ljudstva. Ob poslušanju pevanja teh pesmi so tudi obrzi množice postali zrcalo čustev narodne duše.

To smo opažali tudi v Dolini. In ravno zato smo se še bolj radovali, zročti to ljudstvo, ki je se slastjo vsprejemalo mile zvoke — odmeve svoje lastne duše.

To smo hoteli zabeležiti v migljaj našim pevskim društvom in njih pevovodjem. Izlasti, kadar nastopajo pred množicami, naj ne pozablajo naših miljenke, naše priproste sicer, ali toli lepe, prisrčne narodne pesmi. Zagotovljen jim bo vsikdar največji efekt.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V Trstu, 16. septembra 1903.

Deželni zbor kranjski. Deželni predsednik kranjski, Baron Hein, sklical je za večeraj popoldne našelnoke vseh treh klubov v kranjskem deželnem zboru na posvetovanje glede deželnega zbora. Včerajšnji »Slovenski Narod« doznaja, da je med katoliško-narodni poslanci neka struja, ki dela na to, da naj se načelnništvo tega kluba ne odzove temu povabilu.

»Slov. Narod« piše namreč:

»Pravi se, da sta za to posebno vneti zlasti dr. Krek in dr. Schweitzer. Verjetno je to tembolj, ker je znano, da je bil pred več meseci celo dr. Šusteršič pripravljen, odnehati od obstrukcije pod dogovorjenimi pogoji, a v škofijstvu vladajoča kamarila je to preprečila s tem, da je poslala dr. Kreka in dr. Schweitzerja k škofu in ga pregovorila, da je po prizadevanju vlade dovoljeni modus za sporazumljenje odklonil. Rečena kamarila dela — kakor se nam poroča — tudi sedaj na to, da naj se stranka ne udeleži današnjega posvetovanja. Katera struja je zmigala, tega sedaj še ne vemo.«

Včerajšnji »Slovenec« pa priobčuje pismo, katero je načelnik katoliško narodne stranke, dr. Šusteršič, v tej stvari poslal baronu Heinu in ki se glasi:

»Vaša ekscelencija!

Potrujujoč sprejem šestitega dopisa z dne 12. t. m., čast mi je Vaši ekscelenci javiti, da katoliško narodna stranka ni v položaju, spustiti se v pogajanja o formalnih deželno-zbornskih vprašanjih, dokler ni osigurana zadovoljujoča prenosna deželna reda in deželni volilnega reda.

Obžalujem torej, da se cenj. vabilu ne morem odzvati.

Samo po sebi se razume, da gospod deželni glavar pl. Detela po predstojeh strankinemu sklepu ni oviran, udeležiti se poljubnih konferenc v svoji lastnosti kot načelnik avtonomne deželne uprave.

Odličnim spoštovanjem

Vaši ekscelenci
udani

Dr. Ivan Šusteršič l. r.

V Ljubljani, 15. sept. 1903.

Iz tega bi bilo razvidno, da je v katoliško-narodni stranki zmigala dr. Krekova struja in ta zmigala bi potrjevala zasebne vesti, ki nam že dlje časa prihajajo iz Ljubljane in ki trdijo, da je v tej stranki sedaj vsega mogoče dr. Krekov upljiv, kateremu se mora uklanjati tudi dr. Šusteršič.

Nemške mahinacije. V včerajšnjih izvajanjih pod tem naslovom smo povdarjali misel, da je sedanja gonja proti Koerberju le maneuver, s katerim se hočejo dosežati drugi nameni, in da so si Nemci in Koerber slej ko prej dobri prijatelji in semišljeniki. Da nismo ravno slabo taksirali te nemške »opozicije« proti Koerberju, nam potrja sam podpredsednik zbornice poslancev Kaiser, ki v nekem dunajskem listu vspeodbuja ministrskega predsednika na odpor proti Madjarom, ker s tem da pridobi svoji vladi privržencev in podporo. Nemci gotovo ne bodo — tako zatrja Kaiser — delali Koerberju nikakih ovir na saniranju političnih odnošajev, če tudi pada tu pa tam kaka stra beseda proti vladi.

Ta poslednja pripomba podpredsednika Kaiserja pojašnjuje vse in potrja, da je vse sedanje zaletanje Nemcev proti vladi le maneuver, mahinacija. Ne, tako ne govori oni, ki je zares tako hud kakor se — dela. G. Koerber lahko mirno spi; od te strani ne popiha veter, ki ga odnese s pozorišča.

Kriza na Ogrskem. Vsa diskuzija novina se vrtila še vedno o vprašanju: kdaj pride cesar zopet v Budimpešto? Vsi pa tavajo dalje v temi glede poti, po kateri bi moglo priti do rešitve krize. Males neprijetno prihajajo Madjarom gotovo ostru akordi iz deželnih zborov v tej polovici, izlasti v deželnem zboru Niževavstrijskem. Osebito jih mora peči, da so se govorniki v deželnem zboru prestolne pokrajine avstrijske, začeli obračati naravnost do nemadjarških narodnosti na Ogrskem in jih sokoliti, naj čuvajo svoje pravice in naj se rešijo iz madjarskega jarma.

List »Die Zeit« vstraja pri svoji trditvi, da se povrne cesar v Budimpešto morda že dne 21. t. m., kjer ostane do 28. Potem da pride zopet v Budimpešto dne 3. ali 5. oktobra, kje ostane do začetka novembra. Ako res obstoje take dispozicije, potem bi kazalo, da hoče vladar vsaj v mesecu oktobru dovesti stvari na Ogrskem do odločitve.

Rečeni dunajski list pravi, da cesar nikakor ne želi, da bi se rešitev krize zavlačevala. To verujemo, ker je naravno. Drugo je pa vprašanje, da-li bo v oktobru dispozicija vladarjeva pristopneja madjarskim zahtevam, nego je bila doslej? To je odločilno. In vsakako je prišel tu vmes z že omenjenimi odločnimi emancipacijami v tostranskih deželnih zborih psihološki moment, ki ne ostane morda brez vpliva na odloke na najvišem mestu. Vprašanje je pa tudi, kake efekte bodo napravljale v visokih vojaških krogih demonstracije, ki so jih začeli prirejati vojski madjarskih polkov. Morda pomorejo Madjarom kakor strašilno sredstvo; ali tudi to ni izključeno, da bo efekt ravno nasproten, nego so ga hoteli doseči Madjari.

Dogodki na Balkanu. Možnost bolgarsko-turške vojne postaja vedno večja. Posebno bolgarsko prebivalstvo v pokrajinah, ki mejijo na Turčijo, je zelo razburjeno in ima bolgarska vlada jako težaven položaj, ko skuša ohraniti mir. Tudi Bolgarija je pozvala pod orožje del svojih rezerv, da z istimi pomnoži vojaške čete ob turški meji ter je 25.000 rezervistov pozvala na tritedenske vojaške vaje. Bolgarsko ministerstvo za zunanje stvari, katero vodi ministrski predsednik Petrov, je brzojavno opozorilo velesile na oboroževanje Turčije in je zapretilo, da bo moralo izvajati konsekvence, ako se ne dajo garancije proti agresivnemu postopanju Turčije. V Londonu se to okrožnico smatra kakor preludij bolgarsko-turške vojne. Večina londonskih listov pozivlja angleško vlado, naj ukrene energične odredbe v obrambo bolgarskega prebivalstva v Turčiji. »Daily Mail« pa trdi, da je angleška vlada že storila tozadevni sklep ter da se angleška vojna eskadra odpošlje v Solun.

Listu »Times« javljajo iz Sredca, da se je tamonjši avstro-ogrski diplomatični odposlanec pritožil pri bolgarski vladi radi vedenja Bolgarije nasproti ustaji v Macedoniji. Istočasno je izročil bolgarski vladi dokument, v katerem se obsoja revolucionarno gibanje na meji in se pripominja, da se v Bolgariji tvorijo ustaške čete, da se tamkaj fabricirajo dinamitne bombe in odpošljajo v Macedonijo ter da so bolgarska vojska, policija, civilna oblastva in državljani sokrivci ustašev.

General Petrov je na to odgovoril, da vlada nima dovolj vojaštva, da bi zavirala delovanje ustašev ter vapošno nadzorovala bolgarsko-turško mejo.

Turški viri poročajo iz Soluna, da se je te dni v okraju Oehrida vršila bitka med Turki in ustaši. Turki seveda trdijo, da so oni zmigali, kar je sledajč lahko mogoče, ker v bitkah lahko zmaga ena ali druga stran, smešna pa je trditev, da je bilo v tej bitki ubitih le šest vojakov, dočim trdi turška vest, da je padlo kar 200 ustašev. To bi bil k večjemu dokaz, kako znajo Turki lagati, ne pa, kako se znajo bojevati.

Iz Belegrada poročajo, da je te dni odšlo v Macedonijo tudi več srbskih dobrovoljnih čet na pomoč ustašem. Ali Jugoslavnani se razun Bolgarov še vedno premalo zanimajo za brate, ki umirajo pod turškim mečem. Nekoliko več slovanske vzajemnosti bi v tem slučaju prav nič ne škodovalo slovanski stvari na Jugu, a ne le platonične,

marveč — dejanske vzajemnosti. Kako morejo Slovani ostajati hladni, ko se v Turčiji tako neumljeno koljejo njih krvni bratje?!

Tržaške vesti.

Umrovljenje. Slovincem dobro znani podpolkovnik tukajšnjega domobranskega polka št. 5 Fran Šemé je umrovljen na lastno prošnjo in mu je tem povodom podeljen značaj polkovnika ad honores.

Brez komentarja. Ljubljanski »Slovenec« piše:

»Circolo San Giusto« v Trstu, kateremu so na čelu duhovniki, je v nedeljo priredil romanje s parnikom v Loreto. Romarjev je bilo okoli 400. Ko je prišel parnik v bližino Rovinja, nastalo je tako slabo morje, da so skoro vsi romarji zboleli na morskimi boleznimi. Več nego polovica romarjev se je izkrcala v Rovinju in se povrnila z železnico v Trst. — Ako prirede tržaški Lahii kako stvar, če ni Slovencev zraven, je udeležba grozovito pičila. Tudi tega romanja udeležilo se je k večjemu 15 Lahov, drugo so bili Slovenci. Na ladiji nisi slišal drugega, nego skoro samo slovensko govoricu. — In vendar je bila na ladiji samo laška pridiga. Ako nameravajo gospodje z našim pobožnim slovenskim ljudstvom ugajati kako laško politiko, naj se naše ljudstvo rajše zbira okoli slovenskih cerkvenih bratovščin. Mi zahtevamo jednake pravice za vse in to naj vzamejo na znanje tudi gospoda pri »Circolo S. Giusto«.

Obrambna zveza tržaških tržnih težakov. Vodstvo te zveze poslalo je vsem tukajšnjim trgovskim tvrdkam sledečo okrožnico:

Cenjena tvrdka!

Gotovo Vam je znano, kako se je na tukajšnjem trgu zadnja leta pomnožilo delo in kako je, valed spremenjenega in vedno rastečega obrtnega in trgovskega razvoja naše mesto začelo privlačevati delavce od vseh strani.

Ako ti pojavi na eno stran dokazujejo krepko življenje naše trgovine, prinesli so pa domačim težakom uničevalne posledice, posebno pa onim, ki so bolj izpostavljeni konkurenčnemu boju.

Odveč bi bilo razpravljati o kakovosti teh ali onih težakov. Gotovo je, da tujec predstavlja konkurenco na delavnem trgu in dejstvo je, da se morajo domači težaki valed te konkurence zadovoljevati s par dninami na teden, ako ne ostajajo popolnoma brez dela. Te razmere so jih prisilile, da so se združili in nastala je »Obrambna zveza tržaških tržnih težakov«, čije odbor ima čast, da je odposlal to okrožnico.

Zveza nima nikake politične tendence in njen jedini namen je ta, da preskrbljuje delo svojim članom, da dviga njih samozavest ter ugled in da jim sploh zagotovi tisto pravico do dela, ki v prvi vrsti pripada domačim delavcem.

Podpisana prosi v ta namen pomoč spoštovanega trgovskega stanu in apelira na domovinski čut cenjene tvrdke, da bi ista blagovolila iti na roko »Obrambni zvezi tržaških tržnih težakov« s tem, da bi se posluževala dela njenega odbora, ker je lahko gotova, da bo isti najstrožje nadzoroval delo zvezinih članov.

Na ta način stori cenjena tvrdka pravičen čin zdravega tržaškega patriotizma.

V nadi, da dobi ugoden odgovor, beleži z največjim spoštovanjem

Obrambna zveza
tržaških tržnih težakov.

Načelnništvo zveze istočasno obvešča mestne trgovce, da bodo člani »Obrambne zveze« imeli numerirane izkaznice s predsednikovim podpisom in društvenim pečatom.

Italijanstvo Trsta. Neštevilokrat smo že na podlagi statističnih dat dokazali, kako šepavo je ono famozno italijanstvo Trsta, o katerem naši nasprotniki neprenehoma govore. Večkrat smo tudi približili imena odbornikov najbolj italijanskih društev v našem mestu in videli, da so bili italijanski priimki vselej le jako pičlo zastopani. Danes smo zopet naleteli na jeden nov dokaz o pristno italijanskem značaju Trsta; prečitali smo namreč seznam dne 16. t. m. v naši občini umrlih. Isti so Protman Josip, star 61 let, Barkovlje 506; Sudič Mihael, 64 let, ul. Torrente 34; Vivot Ivan, 11 let, ul. Molin grande 9; Jelaska Antonija, 70 l., zagata Corte 4; Potrata Ivan, 36 l., ul. Molin grande 4; Ghergoš (Gergoš) Armando, 15 mes., sv. M. Magd. sp. 213;

Postonja Regina, 1 l. ul. Giuliani 9 A; Roje Ana, 22 l., ul. Molin a vento 60; Pegan Fran, 2 mes., Škedenj 343; Flaška Amelija, 22 l. v mestni bolnišnici. Med vsemi torej, ki so v naši občini umrli dne 16. t. m. nima niti eden italijanskega imena! In potem se še govori o izključno italijanskem Trstu!

Iz-pred naših sodišč. Dne 17. avgusta t. l. zasačil je redarstveni nadzornik Prodan v neki krčmi iz našega mesta izgnanega in večkrat kaznovanega 18 letnega Henrika Černigoj, rojenega v Gradcu in pristojnega v Skrilje in ga je dal po redarjih, ki so bili v njegovem (nadzornikovem) spremstvu, aretirati in preiskati. Pri Černigoju našli so več kolekov, dva notesa, tri nožiče, 6 vetrihov in dletu. Ko so ga hoteli odvesti v zapor se je Černigoj temu z vso silo upiral, vrgel se na tla ter z nogami in rokami bil okoli sebe, da je o tem nadzornika poškodoval na roki. Na inšpektoratu, kamor so ga na to se silo odveli, podal je krivo ime in je o predmetih, katere so našli pri njem, trdil, da jih je našel pod nekim kamenom na Katinari. Dokazalo pa se je, da je Černigoj dotične predmete ukrad dan poprej v Giorgio Mayerjevi pisarni v ulici Crociera.

Radi tega je bil Černigoj na razpravi, ki se je večeraj vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem, obsojen na 18-mesečno ječo. Ko mu je bila naznanjena razsodba pa je obsojenec razžalil sodni dvor in redarje in je bil valed tega obsojen še na en mesec strogega zopora.

Sodnemu dvoru je predsedoval svet. Crusiz, sodniki so bili svet. Pederzoli, Mosche in Rismondo, državno pravdnštvo je zastopal dr. Clarici, obrambo pa odvetnik dr. Consolo.

Samomor. 30-letna Marija Dodorico, se je pred kratkim poročila z mestnim pometačem Josipom Dodorico in je stanovala v ulici Risorta št. 10. Predsinoči podala se je Dodorico k svoji prijateljici Angeli Larese, stanujoči v ulici sv. Justa št. 20 in jo je naprosila, naj jej da za eno noč prenočišče, kateri prošnji je Larese z veseljem ustregla.

Včeraj zjutraj pa je Larese slišala priglenueno stokanje iz sobe, v kateri je spala Dodorico in ko je na to naglo odprla sobo ter stopila vanjo, zagledala je v svojo grozo, kako se je Dodorico zvijala v smrtnih bolečinah. Larese je spoznala, da se je prijateljica zastrupila.

O dogodku bila je na to obveščena zdravniška postaja. Došli zdravnik je revici izpral želodec in jo dal odvesti v bolnišnico, kjer pa je ista, kljubu prizadevanju zdravnikov, umrla ob poldrugi uri popoldne. Vzrok samomoru ni znan.

Nasledki pijančevanja. M. S. iz Buj v Istri, star 40 let, samskega stanu, ima samo eno napako; in ta je, da mu vince prerado v grlo teče! Ta človek, ki je drugače dobrčina (kakor nam zatrjujejo oni, ki ka poznajo osebnost), je bil že trikrat kaznovan, a vselej radi činov izvršenih, radi preobilice zavžitega alkohola. Dne 23. avgusta je ta »stari fant« imel zopet »svoj dan!« Uganjal je (sveda v pijanosti) razne neumnosti in prišel radi tega v »hotel Tigor«. — Na razpravi, ki se je vršila večeraj na tuk. deželnem sodišču je Matijec ujel zopet dva meseca ječe, postreene z enim postom na mesec. Saj se nam smili siromak, ali skoro da mu privoščamo to lekocijo. Človek, ko je prišel v starost 40 let bi že moral poznati samega sebe in vedeti, kako nevarno postaja zanj, ako ne pozna mere. S. je sam pojasnil na včerajšnji razpravi, da v takih slučajih postaja »nervozen«. Le želeti bi bilo v interesu S. samega, da bi bila večerajšnja lekocija zadnja, ki jo je dobil, in da bi ozdravel od svoje »navadne bolezni«.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 16.7, ob 2. uri popoldne 22.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 758. — Danes plima ob 7.35 predp. in ob 5.42 pop.; oseka ob 0.48 predp. in ob 0.12 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× **Goriškimi deželnimi poslanci v opozorjenju.** Deželni odbor goriški s podpisom deželnega glavarja Pajerja, naznanja v tržaškem uradnem listu, da ima oddati štiri podpore po 40 kron dijakom iz dežele Goriške, ki so dovršili srednje šole in hočejo nadaljevati študije na visokih šolah. Nadalje naznanja gospod avtokrat v deželnem odboru goriškem, da se te podpore podelje za prvo

leto in sicer dvema dijakoma italijanske in dvema slovenske narodnosti. Le v slučaju, ako bi ne bilo od te ali one narodnosti po dveh prošleev, se podele štipendiji pripadnikom druge narodnosti. Prošnje je uložiti do 15. oktobra v pisarni deželnega odbora goriškega in je pridejati istim: maturitetno spričevalo, dokazilo ubožnosti in dokazilo vpisa na eni ali na drugi fakulteti na vseučilišču.

Protivsemu temu, kar smo naveli do tu, ne more biti prigovora. Ali prigovarjati moramo vendar. In sicer najodločneje. Protestirati moramo, da deželni odbor goriški v svojih publikacijah v uradnem listu vzbujajo domnevanje, kakor da je leški jezik uradni jezik tega deželnega odbora, protestujemo, da se taki razpisi, namenjeni prebivalstvu obeh narodnosti v deželi, priobčujejo v uradnem listu le v italijanskem jeziku, da se jezik večine popolnoma prezira. To ni le krivično, ampak skrajno žaljivo. Obrabamo se torej do slovenskih poslancev v deželni zboru goriškem s pozivom, naj poskrbe vendar enkrat z energičnim nastopom, da si deželni glavar Pajer ne bo domišljjal, da sta slovenska večina v deželi in nje jezik nekaka quantité negligeeable.

Tej domišljavosti pajerskega avtokratstva morajo slovenski poslanci v dež. zboru goriškem enkrat napraviti konec. On je sicer — a še to le po čudnih, neravnih in krivih poteh avstrijskega vladnega sistema — glavar dežele goriške, ali radi tega ni še — samodržec!

Če se ne motimo, sedita v deželni odboru goriškem tudi dva Slovenca. Ona dva imata še posebno in neposredno priliko, da povzdigneta svoj glas proti Pajerjevemu sistemu in njegovi jezikovni praksi. To sta dolžna pravici in dostojanstvu slovenskega prebivalstva v deželi.

× Iz Devina nam pišejo: Slavnost, ki se je imela vršiti v Devinu je odnešana na prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. Naznanja se slavni bratskim društvom in slavnemu občinstvu, da bodo na tej slavnosti pela še bratska društva »Skala« iz Sv. Križa in »Vesels« iz Škedenja.

Podpisani odbor se nadeja velike udeležbe od strani rodoljubov iz vse tukajšnje okolice in izlasti tudi iz Gorice, Trsta in okolice. Podpirajte to mlado narodno trdnjavo na bregu mile nam Adrije — naš otroški vrtec.

Saj so tu zares klasična tla — to je slovenska pozicija tikom ob morju, za katero se bje že dolgo ljut in trdovraten boj. Zakaj obračajo nasprotniki vsi pozornost ravno tej točki, zakaj doprinašajo toliko žrtev, da bi nam jo ugrabili in jo dobili v svoje roke?! Vzrok ne bo menda drugi, nego ta, da se zavedajo nje velike važnosti. Ako bi Italijani dobili postojanko devinsko prišlo bi še le do zveze, do kontinuitete med italijanstvom Trsta in Furlanije, a narod naš bil bi na vsej tej črti odrezan od — Adrije. Do tega ravno ne sme priti! Brez svobodnega prihoda do morja bil bi narod naš kakor jetnik na svoji lastni zemlji, stisnena v ožje meje ne bi se mogel ganiti, kakor da je vezan na rokah in nogah! Devina je naša trdnjava na obali sinje Adrije! Da si se je sovražnik zaril tudi v trdnjavo samo, vendar hoče naša tamošnja posadka pogumno vztrajati, hoče odbijati sovražnika, hoče obraniti narodu to klasično ped zemlje, hoče čuvati pravo našega naroda do lepe Adrije in niti v sanjah ne misli na predajo! Ali enega treba: dobivati mora opore in zaslombe od slovenskih rojakov!! Le če bo videla, da ima brate za ledijami, le če jo bo vsodbujala zavest, da jej je zavarovan hrbet po bratih, mogla bo vztrajati v težkem boju. Drugače obnemore! Na rojakih naših je torej, da umejo veličino stvari, kateri velja boj v našem Devinu!! — V majhni vasi na malem koščeku zemlje se bje boj za stvar, ki je velike važnosti za domovino! Zato vabimo rojake, naj prihite v nedeljo v Devina, da jih bomo videli, ker njihova navzočnost nam bo pričala, da imamo ljubečih bratov. Na takem dokazu njihove ljubezni se bodo ogrevala naša čutstva in oživljala naša vera, da zmagamo in da pride čas, ko preneha potreba, da je Devina takorekoč z zidovi zavarovana slovenska trdnjava, marveč bo to svobodna točka, na kateri bo narod dihal svobodno v mirni zavesti, da tej točki ne grozi nobena nevarnost.

× Iz Repentabra nam pišejo: Jako poredkoma je čitati v predalih Vašega ce-

njenega lista novosti iz našega okraja in še sedaj ne bi prijel peresa v svoje okorne žuljave roke, ako ne bi nanesla na to prilika. Čitatelji cenjene »Edinosti« se gotovo še spominjajo imenovanja preč. gospoda Ivana Slaveca župnikom v Repentabru. Tedaj je zavladalo v vsej občini veselje in zadovoljstvo in po devetletnem bivanju preč. gosp. župnika med nami, nas sedaj zopet zapušča, ker je imenovan župnikom-dekanom na Opčinah.

Dne 13. t. m. se je gospod župnik pri sv. maši poslavljaj od svojih župljanov, a dne 15. t. m. so nam zvonovi naznanjali njegov odhod na Opčine. Žalostno smo korakali iz Repentabra ter ga spremljali do kapelice ob cesti, kjer nas je v zadaje ogovoril ter se poslovil: Z Bogom! Mi pa smo ostali tam kakor okameneli, ter se solznimi očmi gledali za onim, ki nas zapušča in katerega smo ljubili in še le po daljšem čakanju se zopet tiho vrnili v vas.

Preč. gospod župnik dekan je bil miren in tih, pomagal je vsakomur zelo rad, se trudil vedno za napredek občine in je bil za svoje zasluge, koje je občini izkazal, imenovan častnim občanom.

Torej zakličem Vam še enkrat: Z Bogom! Bog Vam stoterokrat povrni!

O b e i n a r.

× Akademično ferijalno društvo »Adrija« v Gorici naznanja, da bo imelo svoj II. izredni občni zbor dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v lokalni, ki se naznači pravočasno, s sledečim dnevnim redom: 1) Odborovo poročilo; 2) Poslovnik občnega zbora; 3) Ljudske knjižnice; 4) Akcija za slovensko gimnazijo v Gorici; 5) Deželne podpore; 6) Situacija. — Člani, starešine, ustanovniki, podporniki in učiteljstvo so vabljeni, da se udeležijo občnega zbora v obilem številu. — Gostje dobro došli.

× Dvojna mera. Z ozirom na škadalozne razmere na vipavski železnici je zanimiva vest, ki jo prinaša »Gorica« o dohodkih te železnice na eni, in dohodkih furlanske in železnice Trst-Poreč na drugi strani. »Gorica« trdi namreč, da je imela vipavska železnica zadnji mesec za nekaj tisoč kron več dohodka, nego pa poslednje imenovani dve železnici skupaj.

A s kako povsem drugačno mero meri državna uprava potnikom na teh dveh železnicah, nego pa onim na vipavski železnici!! In to vzlic dejstvu, da je ta veliko koristno nosnja za železniško upravo. Vzroka, ki dovaja železniško upravo do take krivične dvojne mere, ne treba praviti. Vzrok je gotovo edino le v dejstvu, da se po vipavski železnici vozijo Slovenci, in pa v domnevanju, da se po furlanski in po železnici Trst-Poreč vozijo le Italijani.

To odloča za našo železniško upravo: tu Italijani, tu Slovenci! Prvi so izvoljeni herra volk, drugi pa — molči in plačuj!

Vesti iz Kranjske.

* Viharji na Gorenjskem. Tudi na Gorenjskem so imeli te dni hude viharje. »Slovenec« poročajo, da je voda napravila veliko jezero od železniške postaje Ratače pa do vhoda v dolino Planica. Toča je padala debela kakor golobja jajca. Pri Beli peči je podrl vihar gospodarsko poslopje kmeta Voitha in je zagrebel živino pod razvalinami. Gorenjski vlaki so imeli velike zamude.

* Velik požar so imeli v Dobračevi pri Žireh. Škoda, provzročena po požaru, znaša kakih 40.000 K. Zavarovani pa so bili pogoreli le za 6000 K.

* Na ljubljanskem kolodvoru vladajo menda razmere, ki niso preveč — evropske! Vsaj vedenje nekaterih uradnikov je nekako bolj po — turško. Dne 7. t. m. je bilo na tem kolodvoru mnogo rezervistov, ki so se vračali domov z vojaških vaj. Ker pa je bilo premalo voz, je velel službujoči uradnik (po nemški seveda): »Rezervistom vozove za — živino!« Rezervisti so protestirali in so dokazali, da so plačali listke za III. razred. Zastonj! S pomočjo policije jih je uradnik naganjal v železniške — hleve!

To je nečuvstvo. Ubogi ljudje se vračajo domov, ko so morali prestati hude fizične napore in trpeti veliko materialno škodo, da so s tem plačali njuhje vseh davkov. Potem pa jih še zasramujejo in jim ne dajejo niti tega, kar so morali plačati. Ali so se v naši državi res že vse razmere jele postavljati na glavo?!

* Žalostni pojavi slovenske nezavednosti. »Slov. Narod« pripoveduje o slučaja,

ki je sicer malenkosten sam na sebi, a ki je vendar veleznačilen, kako je en del našega ženstva celo tudi v osrednji pokrajini naši še daleč zadržan, kar se dostaja narodne zavednosti. Človeka je skoro sram, ko čita take stvari. Dogodek, ki ga beleži »Slov. Narod« je nastopni:

Slučaj je nanesel, da sem bil navzoč na vpisovanju dijakov v prvi razred tukajšnje realke. In tam sem doživel dogodek, ki je pokazal v kaj žalostni luči zavednost naših slovenskih mater. O priliki vpisavanja je vprašal ravnatelj: Welche ist die Muttersprache? In mati Slovenka se je jela pomišljevati, naposled pa je dejala trepetaje pred gospodom oficijozom: »Ajntlich slavenisch, aber wir sprechen avh t. j. c. Alsta mohns tajše mutersprah!« — Drastičen ta slučaj, pa ni oamljen!... Slovenke, kje je vaša ljubezen do materinega jezika? — Kako naj ljubi sin svoj materini jezik, ako mu mati sama ne veeplja ljubezni do njega! Tako se rode narodni renegetje! Biti slovenske krvi, bodi Slovenki ponos! — Da bi se kaj takega ne čulo več!!

* Ponarejeni cekini. V vipavski dolini se nahaja v prometu mnogo ponarejenih desetkronskih zlatov. Ponarejeni so s tako spretnostjo, da jih je le težko ločiti od pravih. Spoznajo se le, ako se drgnejo ob sukno, ker izgube zlati blesk in postanejo blede. Ponarejene cekine je zasledil orožniški stražmešter Ig. Turk, kateri je že več takih ponarejenih zlatov odvzel ljudem.

Vesti iz Štajerske.

— Za podjetnega Slovenca je nekje v mariborskem okraju najlepša prilika, da poleg gotovega gmotnega vspeha obdrži dosedaj slovensko last v slovenskih rokah. Nemei in nemčurji že zdavnaj prežijo na to posestvo. Seveda, krčma, trgovina, lesna žuga in gospodarska poslopja, vse prenovljeno, blizu železnične postaje, brez konkurence — to mika. Nevarnost je velika, da z morebitnim naseljenjem nemškega ali nemčurskega podjetnika dobi s časoma ves kraj nemško lice, kakor se je zgodilo že večkrat drugod. Uredništvo »Domovine« vsak čas rado postrže eventualnim vprašalcem z natančnejšimi podatki.

— Za pravice slovenskega jezika na štajerskih sodiščih. Omenjali smo že sklepa celjskih slovenskih odvetačnikov, da hočejo odslej brezobzirno braniti pravice slovenskega jezika. V zmislu tega sklepa so celjski odvetačniki odposlali na pravosodno ministerstvo pri tožbo radi kršenja pravic našega jezika na sodiščih. Tudi predsedstvu okrožnega sodišča so doposlali vlogo, podpisano od vseh odvetačnikov in odvetačških kandidatov ozirom na rabo slovenskega jezika na sodiščih.

Da vidimo, kakov bo efekt!

Razne vesti.

Velik požar na Travniku. Tega požara, ki je upepetil kakih 500 objektov, smo že omenjali in smo povedali, da je splošno mnenje to, da je ogenj navstal po iskrah železnične lokomotive, ker železnica vodi prav skozi srce mesta. Sedaj pa trde, da je bil ogenj namenoma zanetjen in javljajo, da so že osem Turkov zaprli, ker so jih zalotili na činu samem. Dalje se govori, da se je hotelo od turške strani z dinamitom razpršiti v zrak tudi poslopje okrožnega urada. Turki da so zažgali tudi postajo v Lasva v ta namen, da bi gasilci iz Sarajeva in Zenice imeli posla in da bi tako ne mogli priti na pomoč v Travniki. Ker je radi teh dogodkov zavladal velik strah med prebivalstvom, je deželna vlada proglasila v Travniku usglo sodbo. Tudi večje število vojakov je odposlala v Travniki. Simptomatično za razpoloženje ljudstva je, da je isto voz s kruhom, ki ga je doposlal deželni načelnik baron Appel, od klonilo, češ, da od »švaba« ne vaprjeme ničesar.

V danes došli nam »Zeit« pa čitamo zatrdilo, da te vesti širijo večinoma ogrski listi in da so vse ali močno pretirane ali pa naravnost izmišljene. Osebnost zanikuje rečeni dunjski list vest, da je nad Travnikom proglašena nagla sodba. Ogorčenja med prebivalstvom da ni nikakega razven morda proti namišljenim požigalcem. Tudi »Die Zeit« trdi, da je ogenj navstal vled nemarnosti, a širil se je tako naglo zato, ker je bila večina zgorelih stavb stara in iz lesa. V vsej Bosni da vlada najlepši mir in red. Sedaj je le vprašanje: kje je resnica?

Dogodki na Hrvatskem. Kraljevo državno pravdnštvo v Varaždinu je dvignilo obtožnico proti 91 osebam radi dogodkov v Ludbregu.

Brzjavna poročila.

Velike vaje v Galiciji.

CHLOPY 16. (B.) Ob 8. in pol uri zjutraj se je podal cesar v Humienece, kjer se bo vršila zadnja vaja in defiliranje. Odhod vladarjev iz Chlopov bo 3. uri in tričetrt, iz Komorna ob 4. uri popoldne.

CHLOPY 16. (B.) Na današnji obed so prejeli povabila nemestnik grof Potocky, Filip vitez Zaleski, vitez Jedrzejewič, grof Lankorovski, Roman Potocki, Taborovski in drugi.

Ministri med seboj.

DUNAJ 16. (B.) Ministerski predsednik dr. Koerber in bivši ministerski predsednik pl. Szell, ki sta se bila včeraj zjutraj odpeljal v Reichenau v obiske k bivšemu ministru a latere grofu Szecheny-u, sta se sinoč povraila semkaj.

Povodnji.

GRADEC 16. (B.) Vsled zadnjega deževja so reke Mura, Drava in Aniza nenavadno narastle. Na mnogih krajih so preplave. Železniški obrat v dolini Mure in Anize je zaustavljen. — Včeraj popoldne je voda podrla pri Marenbergu novi leseni most čez Dravo, a bruševine mostu so v Mariboru porle brv čez Dravo.

O tej priliki so baje izgubili življenje dva mestna redarja, tri druge osebe in trije do štiri otroci.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 15. (B.) Nekoliko dni sem krožijo govorice o novih predstoječih atentatih z dinamitom, katerih vesti pa ni možno kontrolirati.

CARIGRAD 15. (B.) V vesti od dne 11. t. m. iz Kirk-Kilise je bilo rečeno, da je bilo v vasi Almadžik obglavljenih 220 Bolgarov in sicer v navzočnosti njihovih rodbin. V resnici pa je bilo obglavljenih le 22 Bolgarov.

CARIGRAD 15. (B.) Bolgarski eksarhat je prisiljen vsled dogodkov odložiti otvorenje vseh ljudskih, srednjih in semenških šol. Le v Carigradu so se otvorile komunalne šole.

Vrli hčerki uzorne matere h cenjenemu imendanu iskreni

„Živela!“

Gojenke zavoda sv. Nikolaja.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorolj lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorolj lista „Edinost“ v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznano
tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan)
vpisane zadruge z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost zajamčena, kajti les se osušil
v to nalašč pripravljenih prostorih s tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, me-
derna sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Iustrovan cenik brezplačno in franko.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod take ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond **25.000.000 K.** Izplačane odškodnine: **75.000.000 K.**
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
VSA POJASNILA DAJE:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavaruje poslopja in premičnine pri požarnih škodah po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

30 malih stanovanj z eno sobo in kukiho se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. na 1. str. od 1-2 in 5-7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. na prej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmernih cenah.

Tovarna za cementne plošče ANDREJ STOLFA
Trst - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm po K 2.- □ m.

Plošče v risanjih po dogovoru. - Se ne boji nikake konkurence boljši glede cene ali kakovosti blaga.

Sodar prodaja veliko partijo novih in rabljenih sodov od 30 do 900 litrov. **Ulica dei Moreri št. 106 v Rojanu.**

Z dnem 20. septembra tudi na sejmu v Kopru.

!! V korist !!
Osrednji šolski Humpuleška sukna in lodni.

Moderno blago za obleke iz čiste ovčje volne po nizkih cenah priporoča

Karol Kocian tovarna sukna Humpolec Češko
Uzorcji zastoj in franko:

Iščem v Trstu
v bližini glavne pošte s 1. oktobrom mehlovano sobico s posebnim vhodom, ako mogoče s hrano. Pogoji naj se pošiljajo do 20. t. m. na naslov: Svetozar Koser, c. k. poštni praktikant, Mokronog, Dolenjsko.

Gospodarsko društvo na Kontovelju sprejme krčmarja nastop 28. oktobra t. l. natančnejša pojasnila pismeno ali ustmeno pri odboru.

JAKOB BAMBIČ - trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.
Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli
CORSO 8.
Velikanski dohod za jesenski čas.
Zaloga galoš.
Obuvala za gospode
črna, angleška po gld 3.20, rumena, po gld. 3.50
Specialiteta obuval za dečke.
Obuvala za gospe.
črni ali rumens, angleška po gld. 3.30
nizki čevlji lakirani ali beli po gld. 1.80
Naročbe po meri.
CENE NIZKE.

TRGOVINA Z MANIFAKTURNIM BLAGOM
Anton Sancin pok. Frana
TRST. - Ulica Barriera vecchia št. 11. - TRST.
Priporoča velik izbor:

sraje belih ali barvanih za moške, ovratnikov, zapestnic, kravat zadnje novosti, perkalja, satina, najlepšega in izbranega cefirja ter razno perilo. Veznine in moderci. Snovij iz priste volne in v vseh barvah za obleke za gospe. Blago za delavske hlače in Jako znižane cene! izdelki za delavce. Jako znižane cene!

ZALOGA USNJA
M. MADRIZ
TRST - Piazza Nuova št. 1. - TRST
Velika zaloga vsakovrstnega usnja najboljših tu- in inozemskih tovarn.
TOVARNA NADPLATOV TER VSEH PREDMETOV TE STROKE.
Ugodne cene.

Delo je zastajalo
gospodinjam,
dokler so morale testenine doma mesiti. Odkar pa vdobe gotove „Hirske testenine“ jim je kuhanje prava igrača.

Tržaško podjetje
Vacuum Cleaner
Telefon 1735. Via dell' Istituto 1. Telefon 1735.
Edino korenito čiščenje tapetov, nazidnih snovij, prevlečenega pohištva itd., ne da bi bilo treba iztepati vsled česar za blago večje trpežnosti.
Čiščenje se vrši se sesaljško VACUUM.
Sprejemajo se čiščenja za cela stanovanja, ne da bi bilo treba blago prenašati; v slučaju potrebe se čiščenje izvrši v lastnem skladišču.
Jako ugodne cene tudi z naročbo.

Dijaka
iz dobre družine sprejme slovenska družina na stanovanje. Več se izve v našem uredništvu.
Za moravski deželni zavarovalni zavod (zavarovanje na življenje, rente in ljudsko zavarovanje) se sprejmejo pod jako ugodnimi pogoji.
GENERALNI AGENTI IN ZASTOPNIKI.
Zavod se upravlja pod nadzorstvom deželnega odbora poknežene gosijske Moravske. Varnost zavoda je brezdvombna.
Natančne ponudbe naj se pošiljajo na filijalko na Dunaj, II. Obere Donaustraße 101.

Zahtevajte
bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošilja gratis in franko.
Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmande
L. DUNAJ, Rothenthurmstrasse 25.

Mnogo denarja!
do 1000 kron na mesec zamrejo častno zaslužiti osebe vsakega stanu, (tudi kot postranski zaslužek).
Natančnejše pod „Reell 107“ na Annoncea - Abthe lung des MERCUR, Stuttgart, Bergstr.

Gostilničarja
išče »Konsumno društvo« v Lonjerju. Kdor reflektira na to, naj se nemudoma obrne do obora rečenega društva.

Na milijone dam
rabi „Feeolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako je „Feeolin“ najboljši kozmetik za kožo, lasi in zobe. Najgrši obraz in najostudnejše roke zadobe takoi aristokratsko finost in obliko z rabo „Feeolina“. „Feeolin“ je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlatih in svežih zelišč. Jamčimo, da se s porabo „Feeolina“ popolnoma odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, ogorenja, rdečice na nosu itd. „Feeolin“ je najboljšje sredstvo za očiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasi, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšje sredstvo čiščenje vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje iste proti odpadanju, plešami in boleznim v glavi. „Feeolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšje sredstvo za za čiščenje zob. Kdor redno rabi „Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako bi „Feeolin“ ne imel popolnega vspeha. Cena komada 1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov 7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st. Povzetje 60 st. več. Glavna zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 38.

Zaloga v Trstu: L. Nagelschmid, zaloga in prodaja na drobno ul. S. Sebastiano 1. Ivan Angeli, ulica Canale 5, Ett. Zernitz ul. Stadton 2. Jos. Zigon ul. Caserma S. Agenzia Zullin, Corso 21. Ivan Cilla, ul. S. Sebastiano, M. Maichin, A. Peruta ul. Geppa 14 II.
Na Reki: Braća Pavačić, mirodilnica.

Hermangild Trocca
Barriera vecchia št. 8
ima veliko zalogo **mrtvaških predmetov** za otroke in odraslene.
Venci
od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovimi in napismi.
Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.
Najnižje konkurenčne cene.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. **Promese izdaja k vsakemu šrobanju.**
Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje izdrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic. Borza naročila.
Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)
Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
Promet s čeki in nakaznicami.